

Veileder for utforming av søknader om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg

4
2013

V E I L E D E R

Veileder nr. 4/2013 – sist revidert 3.9.2015.

Veilederen blir kun utgitt elektronisk på internett: www.nve.no
Revisjoner vil skje fortløpende ved behov.

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Siv Sannem Inderberg

Forfatter: Hans Jørgen Bihli

Forsidefoto: Anette Ødegård

Sammendrag: Denne veilederen gjelder utarbeidelse av søknader om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg i medhold av energiloven. Veilederen gjelder også for utarbeidelse av søknader om samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse etter oreigningslova.

Målgruppen for veilederen er i første rekke tiltakshavere og konsulenter som foretar planlegging og utredningsarbeid i forbindelse med utarbeiding av søknader etter energiloven og oreigningslova. Den vil også kunne gi nyttig informasjon til høringsinstanser eller andre som på en eller annen måte er involvert i konsesjonsbehandlingen.

Veilederen blir ikke trykket opp i papireksemplarer, men kun utgitt på NVEs nettsider. Revisjoner av veilederen vil skje fortløpende, og vi anbefaler tiltakshavere å benytte siste versjon på www.nve.no.

Emneord: Konsesjonsbehandling, kraftledninger, transformatorstasjoner, kraftoverføringsanlegg, konsesjonssøknad

ISSN: 1501-0678

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 09575
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Oktober 2013

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
DEL I – GENERELL INFORMASJON	6
2 Konesjonsmyndighet	6
3 Konesjonspliktige anlegg	7
3.1 Anlegg som alltid krever ny konesjon	7
3.2 Anlegg som krever vurdering av konesjonsplikt.....	8
4 Lovverk	8
4.1 Energiloven.....	8
4.1.1 Koordinering av konesjonssøknad for overføringsanlegg og kraftproduksjon.....	9
4.2 Plan og bygningsloven	10
4.2.1 Forskrift om konsekvensutredninger.....	10
4.3 Oreigningslova	11
4.3.1 Ekspropriasjon	11
4.3.2 Forhåndstiltredelse.....	12
4.4 Naturmangfoldloven.....	12
4.5 Annet lovverk.....	12
5 Sakstyper og behandlingsprosess	13
5.1 Anleggskonesjon.....	13
5.2 Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	17
6 Forarbeider og forholdet til kulturminneloven	17
6.1 Varsling av grunneiere, kommune, fylkeskommune og Fylkesmannen.....	17
6.2 Automatisk fredete kulturminner.....	17
DEL II – INNHOLD I SØKNADEN	19
7 Innhold i konesjonssøknaden	19
7.1 Sammendrag	19
7.2 Generelle opplysninger	19
7.3 Utførte forarbeider.....	20
7.4 Beskrivelse av anlegget	20
7.4.1 Begrunnelse.....	20
7.4.2 Beskrivelse av hva som skal bygges	20
7.4.3 Nødvendig høyspennings apparatanlegg	22
7.4.4 Alternative løsninger	23
7.4.5 Systemløsning	23
7.4.6 Sikkerhet og beredskap.....	24
7.4.7 Sikkerhet mot flom og skred.....	24
7.4.8 Teknisk/økonomisk vurdering.....	25
7.5 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn	26
7.6 Avbøtende tiltak	28

7.7	Offentlige og private tiltak	29
7.8	Innvirkning på private interesser	29
7.9	Kart.....	30
7.10	Vedlegg til søknaden.....	30
8	Innhold i søknad om ekspropriasjon	31
9	Innhold i søknad om forhåndstiltredelse.....	32
10	Klassifisering av anlegg etter beredskapsforskriften	33
11	Orientering av grunneiere/rettighetshavere	33
12	Praktiske forhold	34
13	Litteraturliste	35
Vedlegg 1:	38
	Sensitiv informasjon i kraftforsyningen	38
Vedlegg 2:	40
	Oversikt over de viktigste kildene for å finne informasjon om naturmangfold	40
Vedlegg 3:	42
	Konsesjonspliktige anlegg for transformatorstasjoner	42

Forord

Dette er en veileder for å utarbeide søknader om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg i medhold av energiloven. Med kraftoverføringsanlegg mener vi både kraftledninger og transformatorstasjoner, herunder jord- og sjøkabler og luftledninger. Veilederen omhandler også utforming av søknader om samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse etter oreigningslova.

Veilederen er delt inn i to deler, der den første delen inneholder generell informasjon om bl.a. lover og regler som ligger til grunn for konsesjonsbehandlingen og hvilke anlegg som er konsesjonspliktige, samt informasjon om ulike sakstyper og behandlingsprosess. Del to er utformet som en sjekklister for hva som skal omtales i en konsesjonssøknad. Tiltakshaverne er selv ansvarlige for å vurdere hvilke tema som er relevante for de anleggene det søkes konsesjon for.

Formålet med veilederen er å heve kvaliteten på konsesjonssøknadene NVE mottar til behandling. Veilederen vil gjøre det enklere å utforme søknader om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse, redusere behovet for supplerende informasjon til NVE i etterkant og gi mer effektiv saksbehandling.

Målgruppen for veilederen er i første rekke tiltakshavere og konsulenter som foretar planlegging og utredningsarbeid i forbindelse med utarbeiding av søknader etter energiloven og oreigningslova. Den vil også kunne gi nyttig informasjon til høringsinstanser eller andre som på en eller annen måte er involvert i konsesjonsbehandlingen.

Denne veilederen blir ikke trykket opp i papireksemplarer, men kun utgitt på NVEs internettsider. Revisjoner av veilederen vil skje fortløpende, og vi anbefaler tiltakshavere å benytte siste versjon på www.nve.no.

Oslo, oktober 2013

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

1 Innledning

Veilederen er delt inn i to deler. Del 1 inneholder generell informasjon om bl.a. lover og regler som ligger til grunn for konsesjonsbehandlingen og hvilke anlegg som er konsesjonspliktige, samt informasjon om ulike sakstyper og behandlingsprosess. Del 1 inneholder også informasjon om hvilke forarbeider tiltakshaver bør ha gjennomført før konsesjonssøknaden sendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Del 2 inneholder krav til konkret innhold i de ulike søknadstypene. Krav til innhold i søknader om anleggskonsesjon etter energiloven er beskrevet i kapittel 7. Krav til innhold i søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er beskrevet i kapittel 8 og 9. Informasjon om hvordan grunneiere og rettighetshavere skal varsles finnes i kapittel 5, mens praktiske forhold knyttet til innsending av søknaden er beskrevet i kapittel 12. Søknaden bør følge strukturen som veilederen legger opp til, og del 2 kan brukes som en sjekkliste. I litteraturlisten er det lagt inn linker til tilgjengelig informasjonsmateriell.

Veilederen gjelder utforming av søknader for kraftoverføringsanlegg etter energiloven. Med kraftoverføringsanlegg mener vi både kraftledninger og transformatorstasjoner, herunder jord- og sjøkabler og luftledninger. Veilederen omfatter alle søknader, fra små transformatorstasjoner til store kraftledninger. Store kraftoverføringsanlegg faller inn under plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger, noe som innebærer at det skal utarbeides en melding før konsesjonssøknad kan sendes NVE. For mer informasjon om melding og konsekvensutredninger, se kapittel 4.2 i del 1.

Formålet med veilederen er at den skal være et hjelpemiddel for utforming av søknader for tiltak som krever konsesjon etter energiloven. Veilederen gjelder for søknader om anleggskonsesjon, dvs. en tillatelse til å bygge og drive et spesifikt anlegg. Anlegg for fordeling av elektrisk energi med spenning til og med 22 kV kan netteieren bygge og drive innenfor rammen av en områdekonsesjon i sitt område. Norge er delt inn i områder hvor én netteier er områdekonsesjonær. Det innebærer at NVE har overført saksbehandlingen i forbindelse med å forberede bygging og drift av disse anleggene til nettselskapet selv. For mer informasjon om anleggskonsesjon og områdekonsesjon, se kap. 4.1 i del 1. Veilederen gjelder også utforming av søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse etter oreigningslova.

NVE ser et stort behov for en veileder som tydeliggjør krav til innhold og hvordan søknadene bør utformes. Veilederen vil gjøre det enklere å utforme søknader om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse, redusere behovet for supplerende informasjon til NVE i etterkant og gi mer effektiv saksbehandling. Det ligger en sterk anbefaling om å følge veilederen for utforming av søknader. I tillegg til veilederen ligger det også forpliktende lovbestemmelser i energiloven, oreigningslova og plan- og bygningsloven.

Målgruppen for veilederen er i første rekke tiltakshavere og konsulenter som foretar planlegging og utredningsarbeid i forbindelse med utarbeiding av søknader etter energiloven og oreigningslova. Den vil også kunne gi nyttig informasjon til høringsinstanser eller andre som på en eller annen måte er involvert i konsesjonsbehandlingen.

DEL I – GENERELL INFORMASJON

2 Konesjonsmyndighet

Det er energimyndighetene som gir konsesjon (tillatelse) til utbygging av kraftoverføringsanlegg. Kraftledninger og transformatorstasjoner er underlagt konsesjonsbehandling i medhold av energiloven.

Konesjonsmyndigheten brukes som samlebetegnelse på de organer som er formelt ansvarlig for behandlingen av konsesjonssøknader. Det er Olje- og energidepartementet (OED) og NVE som er ansvarlige for konsesjonsbehandlingen. Andre organer som for eksempel andre fagdepartementer, regnes ikke som konsesjonsmyndighet selv om de ofte har en viktig rolle i konsesjonsbehandlingen.

For de fleste tiltak som krever konsesjon etter energiloven har NVE avgjørelsesmyndighet, dvs. at det er NVE som avgjør konsesjonssøknaden. NVE sender saken på høring til lokale myndigheter og organisasjoner, legger søknaden ut på internett og arrangerer åpne folkemøter og møter med lokale myndigheter. På bakgrunn av søknaden og mottatte innspill fra høringsinstansene, foretar NVE en samlet vurdering av tiltaket og fatter vedtak i saken. NVEs vedtak kan påklages til OED. For søknader om nettilknytning av vannkraftverk der NVE sender innstilling til OED etter vassdragslovgivningen og for kraftledninger i sentralnettet som faller inn under forskrift om konsekvensutredninger, skal NVE sende innstilling til OED. Det vil si at NVE ikke fatter vedtak i disse sakene og NVEs innstilling kan derfor heller ikke påklages. Endelig vedtak fattes av Kongen i statsråd. For mer informasjon om vedtaksmyndighet i kraftledningssaker, se [Meld. St. 14 2011-2012](#).

NVE har myndighet til å treffe vedtak om samtykke til ekspropriasjon til fordel for elektriske anlegg etter oreigningslova § 2 nr. 19, jf forskrifter 2. juni 1960 nr. 1, jf. kgl.res. 11. januar 1978 og kgl. res. 5. november 1982. NVE har også myndighet til å fatte vedtak om forhåndstiltredelse til slike anlegg, jf. § 25 i oreigningslova.

Myndighet til å treffe vedtak om samtykke til ekspropriasjon for kraftledninger med inntil 22 kV nominell spenning, og som omfattes av områdekonsesjon, er lagt til fylkesmennene, jf. kgl. res. 5. november 1982. I slike tilfeller skal søknad og øvrig underlag sendes fylkesmannen i vedkommende fylke.

Energimyndigheten skal også gi tillatelse til nedlegging av anlegg med anleggskonsesjon, jf energilovforskriften § 3-5 bokstav d. For anlegg der en konsesjonær mens konsesjonstiden løper ikke lenger ønsker å drive et anlegg, skal det søkes om nedlegging. Senest ett år før utløp av konsesjonstiden, må konsesjonær søke NVE om forlengelse eller skriftlig varsle om nedlegging.

3 Konesesjonspliktige anlegg

Det følger av energilovforskriften § 3-1 at elektriske anlegg med spenning over 1000 volt ikke kan bygges, eies eller drives uten konsesjon. Det samme gjelder ombygging eller utvidelse av bestående anlegg. Ved oppgradering, utvidelse eller ombygging av et konsesjonsgitt kraftoverføringsanlegg, en transformator eller en koplingsstasjon, vil enkelte tiltak kunne foretas innenfor konsesjonens rammer og vil ikke være konsesjonspliktige. Vurderingen av konsesjonsplikten baserer seg på rammene i eksisterende konsesjon og en konkret faglig skjønnsvurdering av hvilke virkninger endringstiltaket vil ha på allmenne og private interesser. Allmenne interesser kan være påvirkning på landskap, friluftsliv, naturvern, reindrift, bebyggelse, kulturminner, økonomi, m.m. En privat interesse kan være inngrep i fast eiendom eller inngrep som påvirker en bruksrett som for eksempel veirett, beiterett osv.

Det er et generelt prinsipp i energiforvaltningen at de som berøres av myndighetsutøvelse skal gis anledning til å forsvare sine interesser. Ved vurderingen om et tiltak er en konsesjonspliktig endring eller ikke må det derfor vurderes hvorvidt de allmenne og private interesser berøres i negativ grad slik at de må gis anledning til å forsvare interessene sine gjennom konsesjonsbehandling. Som et generelt utgangspunkt kan man si at dersom en endring innebærer et inngrep i allmenne og private interesser utover det som er vurdert i det eksisterende konsesjonsgitte anlegget, så kan det være nærliggende å konsesjonsbehandle tiltaket. I motsatt fall vil forholdet til interessen allerede ha blitt vurdert under konsesjonsbehandlingen av tiltaket.

3.1 Anlegg som alltid krever ny konsesjon

Nye anlegg

Alle nye anlegg som faller inn under energiloven § 3-1 er konsesjonspliktige. Tiltak som faller inn under områdekonsesjonsordningen etter energilovens § 3-2, krever ikke egen anleggskonsesjon, men er fortsatt å oppfatte som konsesjonspliktige anlegg etter energiloven.

Endring av eksisterende anlegg

Tiltak som går ut over de rammene som er gitt i den gjeldende anleggskonsesjonen krever alltid ny konsesjon. Disse rammene er de angitte tekniske spesifikasjonene som for eksempel spenningsnivå, linetverrsnitt, mastespesifikasjoner med mer. Tiltak som krever ny arealbruk er konsesjonspliktig. I gamle konsesjoner er ofte anleggene lite spesifisert sammenlignet med i nyere konsesjoner. Det vil si at endringer av f.eks. isolatorer, mastetyper, tverrsnitt, toppliner, osv., som spesifiseres i nye konsesjoner ikke alltid er spesifisert i eldre anleggskonsesjoner. Endringer av spesifikasjoner kan være konsesjonspliktig selv om det ikke er nevnt i eksisterende konsesjon. Det vil si at for eksempel endring av mastetype er et konsesjonspliktig tiltak, selv om mastetypen ikke er spesifisert i eksisterende konsesjon. Spenningsoppgraderinger og traséendringer som vil gå utenfor eksisterende klausuleringsbelte krever også alltid ny konsesjon. Alle saker som medfører behov for ekspropriasjonstillatelse er konsesjonspliktige (anleggs- eller områdekonsesjon).

Alle konsesjonspliktige tiltak etter energiloven § 3-1 må konsesjonssøkes. I tilfeller der konsesjonær er i tvil om konsesjonsplikten, må saken forelegges NVE.

For mer informasjon om konsesjonspliktige anlegg i transformatorstasjoner, se vedlegg 3.

3.2 Anlegg som krever vurdering av konsesjonsplikt

Tiltak som er innenfor konsesjonens rammer og som ikke anses å gi vesentlige virkninger for allmenne og private interesser kan gjennomføres uten ny konsesjon. Generelt ansees vesentlige virkninger som inngrep i allmenne og private interesser utover det som er vurdert i det eksisterende konsesjonsgitte anlegget.

Eksempler på tiltak som ikke krever ny konsesjon kan være:

- Daglig drift og vedlikeholdsarbeid som ikke berører allmenne og private interesser. For eksempel utskifting av isolatorskåler på grunn av slitasje til en lik komponent.
- Oppgraderinger som medfører mindre endringer i områder der allmenne interesser ikke berøres. For eksempel justeringer av mastehøyde og masteplassering innen klausuleringsbeltet i områder som ikke ligger nær bebyggelse.

I tilfeller der tiltaket faller inn under konsesjonens rammer, men der endringene anses å gi vesentlige virkninger for allmenne og private interesser, skal saken forelegges NVE for avklaring av eventuell konsesjonsbehandling.

Eksempler på slike tiltak kan være:

- Endringer innenfor klausuleringsbeltet som medfører vesentlig endret opplevelse i omgivelsene. For eksempel flytting av mast nærmere bebyggelse eller økt mastehøyde i områder med bebyggelse.

4 Lovverk

4.1 Energiloven

Bygging og drift av kraftledninger, jord- og sjøkabler, transformatorstasjoner og elektriske anlegg i vannkraftverk, er omfattet av [energiloven](#) av 29.6.1990, § 1-1. Anlegg for produksjon, omforming, overføring og distribusjon av elektrisk energi kan ikke bygges, drives eller eies uten konsesjon, jf. § 3-1.

For fordelingsanlegg med spenning opp til og med 22 kV innenfor et bestemt geografisk område, kan nettselskapene bygge, eie og drive elektriske anlegg innenfor rammen av en områdekonsesjon. Det vil si at NVE tildeler nettselskapet retten til selv å foreta saksbehandlingen ved bygging og drift av elektriske anlegg, for eksempel innenfor en kommune. For mer informasjon om områdekonsesjoner, se egen [nettside](#).

Områdekonsesjonsordningen gjelder i utgangspunktet kun for fordelingsanlegg. For andre typer anlegg (produksjonsanlegg) må det søkes om egen anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1. Det stilles imidlertid ikke krav til egen anleggskonsesjon for elektriske

anlegg i vannkraftverk der spenningen i stasjonen og nettet ikke overstiger 22 kV. Disse anleggene kan, etter avtale mellom kraftverkseier og områdekonsesjonær, bygges, eies og drives i medhold av det lokale nettselskapets områdekonsesjon. Områdekonsesjonær har i slike tilfeller ansvaret for å avklare nettanleggene mot kommune, grunneiere og andre berørte.

I Meld. St. 14 fremgår det at for planlegging av store kraftledningsanlegg i sentralnettet (spenning over 300 kV og lengde mer enn 20 km), skal det utarbeides en konseptvalgutredning som redegjør for behov og alternative prosesser, jf. [forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven](#). Planlegger av denne type anlegg skal sørge for en ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg

I 2009 skjedde det en endring av energiloven. Endringen trådte i kraft 01.01.2010 og innebærer blant annet at visse typer leieforhold ikke lenger er tillatt. For ytterligere informasjon om krav til eierskap til elektriske anlegg i den nye energiloven vises til kap. 4.2 i Ot.prp.nr.62 2008/2009.

Ifølge energiloven kan det gis konsesjon for å bygge, eie og drive elektriske anlegg. Hovedregelen er at konsesjonær både bygger, driver og eier de aktuelle elektriske anlegg. I slike tilfeller er det tilstrekkelig å oppgi navn og selskapsnummer for konsesjonssøker. Hvis driften helt eller delvis baseres på innleie av elektriske anlegg skal det vedlegges navn og selskapsnummer for eier, samt kopi av avtalen mellom partene. I de tilfeller hvor eierskap og drift er skilt, skal konsesjoner innehas av det selskapet som står for driften av anlegget. Selskapet som står for driften må gjennom avtaler med eier sikres full kontroll med anleggene. For mer informasjon utforming av søknader om omorganisering og fornyelse av konsesjoner, se egen [veileder](#).

Privatpersoner uten høyspentkompetanse meddeles normalt ikke konsesjon etter energiloven. NVE stiller krav til høyspenningskompetanse, enten i selskapet selv eller gjennom driftsavtaler med andre. Hvis enkeltpersoner som ikke har driftskompetanse søker om anleggskonsesjon, må det fremlegges driftsavtale.

Krav til utforming og innhold i konsesjonssøknader er hjemlet i energiloven § 2-1 og utdypet i energilovforskriften § 3-2.

Energiloven og forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften) setter krav til sikring av kraftforsyningsanlegg. Viktige anlegg vil bli klassifisert etter beredskapsforskriften av 07.12.2012. Anleggets forventede klasse framgår av § 5-2. Mer om dette i kapittel 10 i del 2.

4.1.1 Koordinering av konsesjonssøknad for overføringsanlegg og kraftproduksjon

I saker der det søkes om konsesjon for overføringsanlegg i sammenheng med søknad om kraftutbygging etter energiloven (vind-, varme eller gasskraft med mer) eller etter vassdragslovgivningen, skal søknadene som regel sendes samtidig eller som en samlet søknad, jf. energiloven § 2-1 fjerde ledd. Ved usikkerhet omkring de tekniske spesifikasjonene for kraftverksinstallasjonene, kan det om nødvendig tas forbehold om senere justeringer. I saker med nettilknytning av vannkraftverk der NVE sender innstilling til OED etter vassdragslovgivningen, skal NVE sende innstilling for nettilknytningen samtidig.

For informasjon om konsesjonsbehandling av vannkraftsaker, se [NVE veileder nr 3/2010](#).

4.2 Plan og bygningsloven

Sentral- og regionalnettsanlegg, transformatorstasjoner og andre større kraftledninger som krever anleggskonsesjon etter energiloven er unntatt fra plan- og bygningsloven. Kun bestemmelsene om konsekvensutredning i lovens kap. 14 og om stedfestet informasjon i kap. 2 gjelder for slike anlegg. Dette betyr at det kan gis konsesjon og bygges anlegg uavhengig av planstatus, at det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon for denne typen anlegg, og at det ikke kan vedtas planbestemmelser for dem.

Tilhørende konstruksjoner og nødvendige sekundæranlegg (adkomstveier, bygg, massedeponier m.m) som omfattes av konsesjonsbehandlingen og er også unntatt fra plan- og bygningsloven. Slike anlegg skal inntegnes på kart, gjennomgå offentlig høring og inkluderes i konsesjonsvedtaket. Aktuelle bygg skal utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk, jf. [Byggteknisk forskrift av 26.03.2010 \(TEK 10\)](#).

Nybygging i medhold av områdekonsesjonene av mindre kraftledninger omfattes imidlertid av plan- og bygningsloven. Det betyr at kommunene i slike saker selv bestemmer hvilken behandling de ønsker for det enkelte anlegget.

For mer informasjon om energianlegg og forholdet til plan- og bygningsloven, se veileder ”[Energitiltak og plan og bygningsloven](#)” og [Veiledning om saksbehandling og kontroll i byggesaker kapittel II](#), utgitt av Statens bygningstekniske etat

4.2.1 Forskrift om konsekvensutredninger

Nye forskrifter om konsekvensutredninger trådte i kraft fra 01.01.2015. En sentral endring fra tidligere forskrift er at kravene til utredninger ved henholdsvis planer etter plan og bygningsloven og ved tiltak som krever tillatelse etter sektorlover, er gitt i hver sin forskrift. Kraftledninger og transformatorstasjoner er, som nevnt over, generelt unntatt fra planbestemmelsene i plan- og bygningsloven. Forskriften som gjelder konsekvensutredning for planer, omtales derfor ikke videre i denne veilederen.

I tillegg til at KU-bestemmelsene er delt på to forskrifter, er regelverket revidert og omarbeidet fra tidligere forskrift og begrepsbruken er tilpasset øvrig, nyere regelverk (f.eks. naturmangfoldloven). Det framgår imidlertid av høringsnotatet til forskriftene at formål med og innholdet i de konkrete bestemmelsene i stor grad er de samme.

«[Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover](#)» av 19.12.2014 gir regler for når det må utarbeides melding og konsekvensutredning for større kraftoverføringsanlegg. Luftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og lengde på mer enn 15 km, skal alltid meldes og konsekvensutredes, jf. forskriftens § 2 og vedlegg I. NVE har utarbeidet en egen [veileder](#) for utforming av melding.

Øvrige ledningsanlegg, som ikke omfattes av krav til melding, skal behandles og i nødvendig grad utredes i henhold til forskriftens § 3. Etter denne paragrafen skal det i forbindelse med søknad vurderes om tiltaket kan gi vesentlige virkninger og slike eventuelle virkninger skal utredes. Hvilke tema som det vil være nødvendig å utrede og beskrive i søknad, må vurderes fra sak til sak med utgangspunkt i tiltakets omfang og

plassering og kriterier for vurdering av vesentlige virkninger, som gitt i forskriftens vedlegg III. NVE har innarbeidet forskriftens kriterier i de krav som vi stiller til søknader etter energiloven, og som er gitt i del II av denne veilederen. Normalt vil derfor en søknad som er utformet i tråd med denne veilederen oppfylle forskriftens krav og gi NVE et tilfredsstillende grunnlag for å behandle søknaden. Dersom høringen eller behandling av søknaden avdekker mangler ved utredningene, skal NVE kreve supplerende utredninger i tråd med forskriftens § 3 fjerde ledd.

Ved fornyelser og opprustning av eksisterende anlegg gjelder formelt sett de samme krav som for nyanlegg, jf. pkt. 18 i vedlegg I, og pkt. 4 i vedlegg II i forskriften. Skal en kraftledning eller jord-/sjøkabel fornyes, må den meldes og konsekvensutredes dersom den har en lengde på mer enn 15 km i ny trasé og spenningsoppgraderingen i seg selv er på 132 kV eller mer.

Hvis tiltakshaver er tvil om et planlagt prosjekt utløser krav om melding og konsekvensutredning, eventuelt hvilke utredninger det vil være behov for i henhold til § 3, bør utbygger tidlig i planleggingen ta kontakt med NVE for å få avklart forholdet til forskriften.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet har sammen utarbeidet en veileder til forskriftens vedlegg III og vurdering av vesentlige virkninger. Det er også laget en veileder til §§ 7 og 8, som omhandler anerkjent metodikk ved utredninger og registrering av data. Disse veilederne finnes på regjeringen.no.

4.3 Oreigningslova

4.3.1 Ekspropriasjon

Ved bygging av energianlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, må tiltakshaver skaffe nødvendig grunn og rettigheter for anleggene. Dette kan enten skje gjennom frivillige avtaler eller ved ekspropriasjon.

Regler om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er hjemlet i *lov om oreigning av fast eiendom* av 23.10.1959 (oreigningslova). I alminnelighet bør det gjøres forsøk på å komme frem til minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere før det søkes om ekspropriasjon etter oreigningsloven § 2. Dersom man ikke er kommet til enighet om en minnelig avtale, kan det søkes om ekspropriasjon samtidig med søknad om konsesjon. I kraftlednings saker er det naturlig å vente med å inngå minnelige avtaler til konsesjonsspørsmålet er avgjort, og det er avklart hvilken trasé som ev. får konsesjon.

Søknad om ekspropriasjon kan sendes som en kombinert konsesjons- og ekspropriasjonssøknad eller som en ren ekspropriasjonssøknad. Selv om det ikke er påkrevet etter regelverket, vil NVE så langt som mulig søke å behandle en ekspropriasjonssøknad samtidig med konsesjonssøknaden for samme anlegg.

Det kan bare gis samtykke til ekspropriasjon dersom det er sannsynlig at inngrepet uten tvil er til mer nytte enn til skade. Det foretas en interesseavveining mellom samtlige skader og ulemper ekspropriasjonsinngrepet vil medføre og den nytten som oppnås med ekspropriasjonsinngrepet. Fordeler og ulemper ved å bygge anlegget må derfor beskrives i ekspropriasjonssøknaden.

4.3.2 Forhåndstiltredelse

NVEs vedtak om samtykke til ekspropriasjon kan gjennomføres ved en etterfølgende skjønns sak for domstolene. Tiltakshaver har ett års frist til å begjære skjønn, jf. oreigningslova § 16. Dersom det er behov for å sette i gang byggearbeidene før skjønn er avholdt, kan tiltakshaver søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25.

Hvis det også søkes om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, bør dette gjøres samtidig med ekspropriasjonssøknaden, slik at søknadene kan sendes på felles høring. En søknad om forhåndstiltredelse kan imidlertid også sendes inn på et senere tidspunkt. Dersom NVE gir forhåndstiltredelse, gis dette normalt etter at skjønn er begjært. I spesielle saker hvor det er særlig viktig å komme raskt i gang med byggingen, kan det likevel gis forhåndstiltredelse før skjønn er begjært. Det settes da en frist for å begjære skjønn, som ikke kan være lengre enn tre måneder.

4.4 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldsloven trådte i kraft den 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn NVEs skjønnsmessige vurdering gjennom konsesjonsbehandlingen. Gjennom konsesjonsbehandlingen skal tiltakshaver legge frem informasjon som gjør at NVE kan vurdere tiltaket opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12, som legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

4.5 Annet lovverk

Forvaltningsloven gir rammer for hvordan NVE skal behandle flere typer saker, inkludert konsesjonssaker. Loven inneholder regler om klage på vedtak, habilitet, foreløpig svar, innsyn i dokumenter m.m. og kommer i tillegg til saksbehandlingsreglene i f.eks. energiloven. Offentlighetslova inneholder bestemmelser om hvilke dokumenter som skal være offentlige og regler om innsyn.

Oppføring av kraftoverføringsanlegg må også avklares mot en rekke sektorlover og forskrifter, som for eksempel [kulturminneloven](#), [forurensningsloven](#) og [forskrift om merking av luftfartshinder](#).

5 Sakstyper og behandlingsprosess

5.1 Anleggskonsesjon

Søknader om anleggskonsesjon for nye nettanlegg vil kunne følge noe forskjellige behandlingsprosesser, avhengig av type tiltak og dimensjonering på ledningen. I dette kapitlet gis det en oversikt over behandlingsprosessen for ulike sakstyper med fokus på hvilke trinn behandlingsprosessen omfatter, hvilke instanser som fatter vedtak og hvilke krav til dokumentasjon som gjelder.

Tiltak som ikke krever konsesjon etter energiloven:

Ved oppgradering eller mindre ombygginger av eksisterende anlegg vil enkelte endringer kunne foretas innenfor konsesjonens rammer og således ikke være konsesjonspliktige. NVE kan kontaktes for vurdering av konsesjonsplikt ved oppgraderinger og ombygginger. For transformatorstasjoner har NVE utarbeidet et eget notat som sier hvilke anlegg som er konsesjonspliktige. Notatet finnes i vedlegg 3.

Kraftledninger med spenning lavere enn 132 kV, kraftledninger med spenning 132 kV eller høyere og lengde under 15 km, transformatorstasjoner, koblingsstasjoner o.a:

For nye anlegg som ikke faller inn under områdekonsesjon, sendes konsesjonssøknad til NVE for behandling. NVE hører søknaden og tar stilling til om tiltaket er tilstrekkelig utredet i henhold til forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover § 3, jf. kapittel 4.2.1 over. NVE fatter vedtak i medhold av energiloven. → Saksgang A.

Kraftledninger med spenning 132 kV eller høyere og lengde over 15 km:

Etter § 2 a), jf. vedlegg I i forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover skal en kraftledning med spenning på 132 kV eller høyere meldes og konsekvensutredes dersom den vil bli over 15 km lang i ny trasé. NVE gjennomfører høringer, fastsetter utredningsprogram og fatter vedtak → Saksgang B

Kraftledninger med lengde over 20 km og spenning 300 kV eller høyere.

For store kraftledningsanlegg skal det utarbeides en konseptvalgutredning som redegjør for behov og alternative konsepter, jf. [forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven](#). Planlegger av denne type anlegg skal sørge for en ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg. Prosessen følger videre saksgang med konsekvensutredning. For kraftledninger med lengde over 20 km og spenning 300 kV eller høyere sender NVE innstilling til OED, og Kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon. → saksgang C.

Oppgradering av eksisterende anlegg:

For spenningsoppgraderinger der oppgraderingen i seg selv er 132 kV eller mer og lengre enn 15 km i ny trasé → Saksgang B.

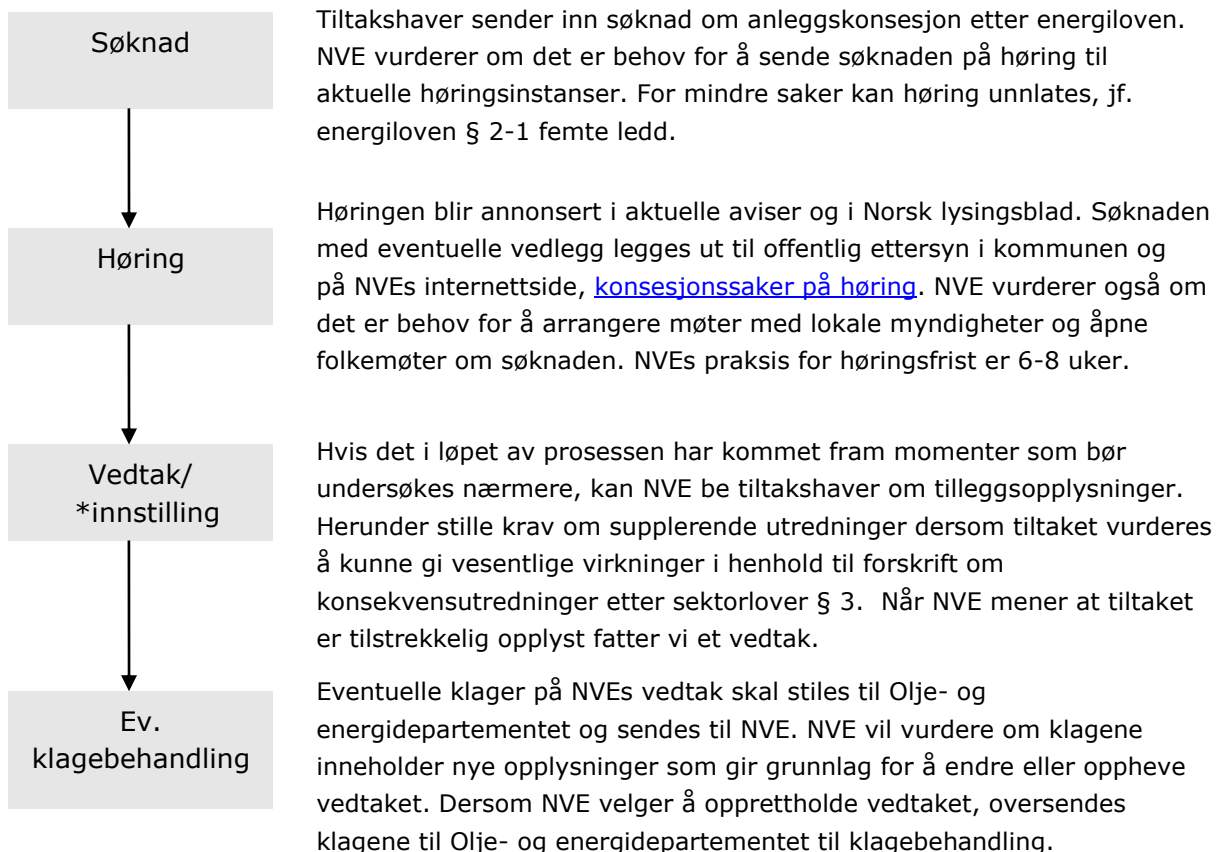
Øvrige spenningsoppgraderinger i regionalnettet (fra 66 kV til 132 kV) og i sentralnettet (fra 300 kV til 420 kV) skal vurderes i henhold til bestemmelser for endringer av tiltak, jf. vedlegg II pkt 4 i forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover, og behandles i

tråd med forskriftens § 3. Dette innebærer at tiltaket utredes i sammenheng med konsesjonsøknad til NVE, og at saksgang uten konsekvensutredning følges. → Saksgang A.

Nettilknytning av større vannkraft

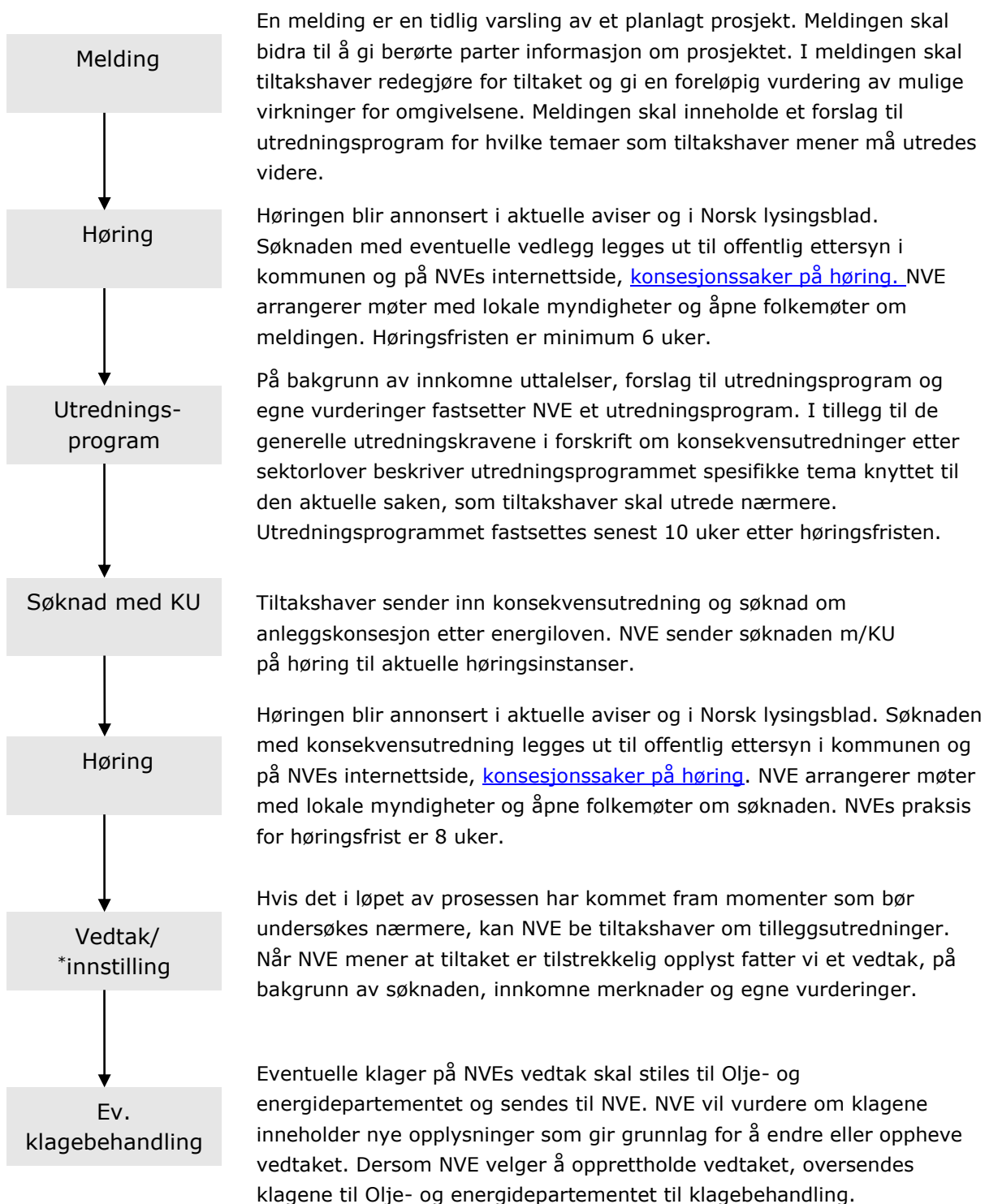
I saker hvor kraftledningen er knyttet opp til en vannkraftssak hvor NVE sender innstilling til departementet, sendes også nettilknytningen som egen innstilling til OED. Dette gjelder uavhengig av spenningsnivå eller lengde for nettilknytningen. Det vil si at NVE ikke fatter vedtak i saken og innstillingen kan ikke påklages.

A: Saksgang uten melding og konsekvensutredning

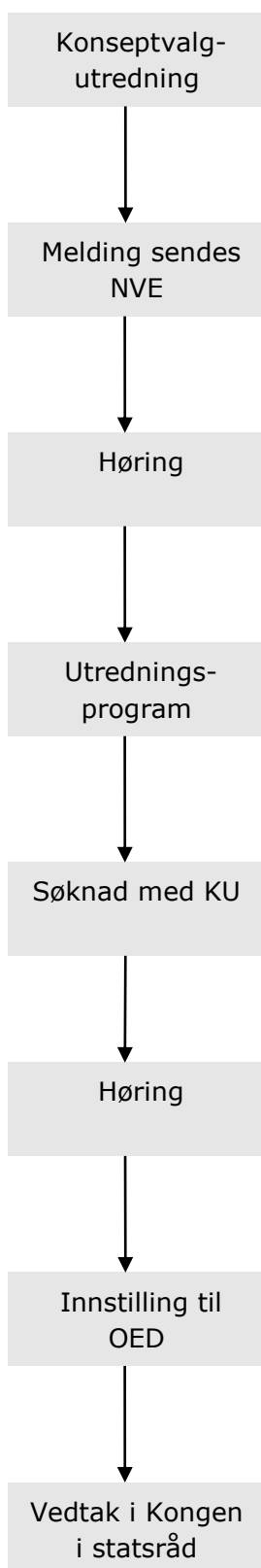
* I vannkraftssaker hvor NVE sender innstilling til OED etter vassdragslovgivningen, skal også nettilknytningen sendes som egen innstilling. Dette gjelder uavhengig av om kraftledningen i seg selv er av en slik størrelse at den utløser melding etter forskrift om konsekvensutredninger eller om nettilknytningen kan behandles som en ordinær søknad etter energiloven. NVEs innstilling behandles av OED og vedtas av Kongen i statsråd.

B: Saksgang med konsekvensutredning (KU)

* I vannkraftssaker hvor NVE sender innstilling til OED etter vassdragslovgivningen, skal også nettilknytningen sendes som egen innstilling. NVEs innstilling behandles av OED og vedtas av Kongen i statsråd.

C: Saksgang med konseptvalgutredning og konsekvensutredning

Konseptvalgutredningen skal redegjøre for behov og alternative konsepter. Konseptvalgutredningen skal kvalitetssikres av eksterne. OED avgir en uttalelse om behov og konseptvalg basert på konseptvalgutredningen og den eksterne kvalitetssikringen.

En melding er en tidlig varsling av et planlagt prosjekt. Meldingen skal bidra til å gi berørte parter informasjon om prosjektet. I meldingen skal tiltakshaver redegjøre for tiltaket og gi en foreløpig vurdering av mulige virkninger for omgivelsene. Meldingen skal inneholde et forslag til utredningsprogram for hvilke temaer som tiltakshaver mener må utredes videre.

Høringen blir annonsert i aktuelle aviser og i Norsk lysingsblad. Søknaden med eventuelle vedlegg legges ut til offentlig ettersyn i kommunen og på NVEs internettside, [konesjonssaker på høring](#). NVE arrangerer møter med lokale myndigheter og åpne folkemøter om meldingen. Høringsfristen er minimum 6 uker.

På bakgrunn av innkomne uttalelser, forslag til utredningsprogram og egne vurderinger fastsetter NVE et utredningsprogram. I tillegg til de generelle utredningskravene i forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover beskriver utredningsprogrammet spesifikke tema knyttet til den aktuelle saken, som tiltakshaver skal utrede nærmere. Utredningsprogrammet fastsettes senest 10 uker etter høringsfristen.

Tiltakshaver sender inn konsekvensutredning og søknad om anleggskonsesjon etter energiloven. NVE sender søknaden m/KU på høring til aktuelle høringsinstanser.

Høringen blir annonsert i aktuelle aviser og i Norsk lysingsblad. Søknaden med konsekvensutredning legges ut til offentlig ettersyn i kommunen og på NVEs internettside, [konesjonssaker på høring](#). NVE arrangerer møter med lokale myndigheter og åpne folkemøter om søknaden. NVEs praksis for høringsfrist er 8 uker.

Hvis det i løpet av prosessen har kommet fram momenter som bør undersøkes nærmere, kan NVE be tiltakshaver om tilleggsutredninger. Når NVE mener at tiltaket er tilstrekkelig opplyst sendes NVEs vurderinger av søknaden til OED.

Innstillingen behandles i OED. Kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1. Vedtaket kan ikke påklages.

5.2 Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Dersom det søkes om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse samtidig som det søkes om anleggskonsesjon vil NVE normalt behandle søknadene samtidig. Ved egen søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse behandler NVE slike søknader fortløpende. Egne søknader om ekspropriasjon og ev. forhåndstiltredelse følger behandlingsprosessen beskrevet som saksgang A ovenfor. Søknadene sendes alltid på høring, og det fattes egne ekspropriasjonsvedtak og eventuelt vedtak om forhåndstiltredelse. NVEs samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse kan påklages til Olje- og energidepartementet på samme måte som konsesjonsaker.

6 Forarbeider og forholdet til kulturminneloven

6.1 Varsling av grunneiere, kommune, fylkeskommune og Fylkesmannen

Som en del av forarbeidene til en søknad bør tiltakshaver ha varslet grunneiere/rettighetshavere og berørt(e) kommune(r) om planene. Videre bør tiltakshaver også ha vært i kontakt med Fylkesmannens beredskapsavdeling, Fylkesmannens miljøvernavdeling og fylkeskommunens kulturminneavdeling m.m. for innsamling av eksisterende informasjon om planområdet. Dialogen med grunneiere/rettighetshavere kan f. eks. startes med et informasjonsmøte dersom det søkes om ekspropriasjonstillatelse. Valg av tekniske løsninger og tilknytningspunkt til eksisterende nett bør diskuteres med berørte nettselskaper og det utredningsansvarlige selskapet i området, iht. til forskrift om energiutredninger. For anlegg i regional- og sentralnettet må tiltakshaver ta kontakt med Statnett som systemansvarlig selskap, for å få veiledning om hvilke tekniske løsninger som vil kunne bli vedtatt etter forskrift om systemansvaret § 14.

6.2 Automatisk fredete kulturminner

Informasjon om kjente kulturminner og kulturmiljø skal fremgå i søknad om konsesjon etter energiloven. Informasjonen må være av en slik art at den danner et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å kunne fatte vedtak i saken. I henhold til kulturminneloven § 9 plikter tiltakshaver ved planlegging av offentlige og større private tiltak å få undersøkt om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner før anleggsstart. Potensielle utbyggere skal henvende seg til fylkeskommunens kulturminneforvaltning og ev. Sametinget. Dersom tiltaket kan skade automatisk fredete kulturminner, må det søkes om tillatelse fra vedkommende myndighet.

I konsesjonssøknaden skal det orienteres om gjennomført eller planlagt kontakt med kulturminnemyndighetene. Eventuelle skriftlige uttalelser fra disse myndigheter legges ved søknaden. I de fire nordligste fylkene skal utbygger gi melding til samiske kulturmyndigheter. Dette gjelder også for kommunene Ørland, Rissa, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen, Oppdal, Rennebu, Meldal, Røros, Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu og Tydal

i Sør- Trøndelag og kommunene Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Os i Hedmark fylke.

For kulturminner i sjø, er det de arkeologiske museene som er ansvarlig myndighet. For sjøkabelanlegg eller andre anlegg i sjø, skal de arkeologiske museene kontaktes på lik linje med fylkeskommunens kulturminneforvaltning.

Alle fysiske inngrep som kan påvirke kulturminner/kulturmiljøer, skal avklares i medhold av kulturminneloven. Før bygging av anlegget skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatisk fredete kulturminner (kulturminneloven § 9). I større saker hvor NVE setter vilkår om utarbeidelse av miljø,- transport og anleggsplan (MTA), skal forholdet til kulturminneloven § 9 være avklart før godkjenning av MTA. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatiske fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven. Dispensasjonssøknad gjelder også for nyere tids kulturminner som er vedtaksfredet av kulturminnemyndighetene.

For mer informasjon, se rapporten [Hensynet til kulturminner og kulturminner ved etablering av energi- og vassdragsanlegg.](#)

DEL II – INNHOLD I SØKNADEN

7 Innhold i konsesjonssøknaden

Søknaden bør i hovedsak utformes etter oppsettet i denne veilederen og med de hovedpunkter som er angitt. Selv om et tema anses uaktuelt, bør likevel inndelingen i hovedpunkter beholdes, samtidig som det kort begrunnes hvorfor dette tema ikke omtales nærmere. Dersom det kreves ytterligere opplysninger, vil dette bli etterspurt spesielt.

Søker bør legge vekt på at språk og utforming er lettfattelig. Søknaden sendes som hovedregel på offentlig høring og må gi en god oversikt og forståelse for anlegget også for personer som ikke har fagkunnskaper om energianlegg.

Også søknader for tiltak som har gjennomgått prosess med melding og som er utredet i henhold til utredningsprogram skal følge oppsettet under, med unntak av kap. 7.5 *virksomheter for miljø, naturressurser og samfunn*, som vil ivaretas av konsekvensutredningen. En kort sammenfatning av konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn bør allikevel også inngå i søknaden når det foreligger konsekvensutredning.

7.1 Sammendrag

- Det må utformes et kort, ikke teknisk sammendrag i begynnelsen av søknaden slik at interesserte lett kan sette seg inn i saken.

7.2 Generelle opplysninger

- Søkers navn, virksomhet, organisasjonsnummer, organisasjonsform og kontaktperson.
- Hvilken tillatelse som søkes, med lovhenvvisning (energilovent § 3-1, ev. oreigningslova § 2 nr.19 og forhåndstiltredelse § 25 og ev. plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger).
- Anleggets beliggenhet (kommune og fylke). Kart vedlegges søknaden, se kap. 1.10. Kartutsnitt bør også inngå i selve søknaden.
- Henvvisning til gjeldende konsesjoner som påvirkes av omsøkte tiltak. Her skal NVEs referansesystem benyttes.
- Eventuelle samtidige søknader eller allerede gitte tillatelser etter vassdragslovgivningen eller annet lovverk.
- Opplysninger om eier- og driftsforhold av det omsøkte anlegget.
- Spesifisering av nødvendige tillatelser fra offentlige myndigheter etter annet lovverk.
- Tidsplan for gjennomføring, inkl. planlagt tidspunkt for påbegynnelse og idriftsettelse av anlegget.

7.3 Utførte forarbeider

Se kap. 6 i DEL I for hva som bør gjøres og hvem som bør kontaktes før søknaden sendes NVE.

- Kort redegjørelse for arbeidet i planleggingsfasen og hvilke instanser som er kontaktet.
- Sammendrag av eventuelle innhentede forhåndsuttalelser.
- Beskrivelse av alternative traséer/plasseringer som er vurdert, men ikke omsøkt, med henvisning til kart. Det må gis en kort begrunnelse for hvorfor traséen/plasseringen er utelatt.
- Redegjørelse om eventuelle konsekvensanalyser eller andre undersøkelser som er gjort for å klarlegge mulige skadevirkninger av anlegget

7.4 Beskrivelse av anlegget

Formålet med dette kapittelet er å gi en beskrivelse av de elektriske anleggene som planlegges. En viktig del av beskrivelsen er begrunnelsen for å bygge anleggene. Både valg av systemtekniske løsninger og kostnader i forbindelse med tiltaket skal inngå i dette kapitlet. Sensitiv informasjon om kraftforsyningen som ikke skal inngå i en konsesjonssøknad er omtalt i vedlegg 1.

Ulike typer visualiseringer og kart vil være naturlige hjelpemidler for å beskrive omfanget av anleggene og for å illustrere anleggenes innpassing i landskapet. I kap. 7.9 og kap. 7.10 nedenfor er dette beskrevet nærmere.

7.4.1 Begrunnelse

- Det må gis en beskrivelse av hvorfor anleggene ønskes bygget, der behovet for anlegget tydeliggjøres. I begrunnelsen skal det refereres til gjeldende kraftsystemutredning og eventuelle andre utførte nettanalyser, herunder eventuelle endringer sammenlignet med kraftsystemutredningen. Det må gis en oversiktlig sammenfatning med vekt på hensynet til forsyningssikkerhet, økonomiske vurderinger, eventuelle nasjonale målsetninger mv.
- Dagens situasjon må beskrives og vurderes med utgangspunkt i at omsøkte tiltak ikke gjennomføres (0-alternativet). Hvilke alternative investeringer som vil kreves og hvilke konsekvenser det medfører dersom tiltaket ikke gjennomføres, må beskrives.

7.4.2 Beskrivelse av hva som skal bygges

Beskrivelse og kartfesting av anleggene som skal bygges er en viktig del av søknaden. Beskrivelsen må inkludere både de elektriske anleggene og nødvendige sekundæranlegg som for eksempel veier, bygg, masseuttak, massedepoier m.m. For slike anlegg er hovedregelen at all permanent ny arealbruk skal beskrives i konsesjonssøknaden og vises på kart.

Type anlegg:	Beskrivelse av:
Kraftledninger, jord- og sjøkabelanlegg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lengde, nominell spenning, tverrsnitt og materialvalg for strømførende liner og eventuelle topp/jordliner. ▪ Overføringskapasitet (termisk grenselast) ▪ Stedsangivelse (fra – til). Aktuelle traseer vises på kart. ▪ Masteutførelse, gjennomsnittshøyde og maksimal mastehøyde og materialvalg (masteskisse/illustrasjon vedlegges). Bruk av ulike mastetyper på delstrekninger skal begrunnes. Det må gjøres en sammenligning av de ulike mastetypene, herunder tekniske forskjeller og kostnader. Landskapstilpasning og masteestetikk skal beskrives. ▪ Muffehus og/eller overgang kabel/ledning ▪ Rydde- og byggeforbudsbelte.
Traséalternativer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dersom det søkes om flere traséalternativer må disse beskrives og vurderes, og vises på kart. ▪ Prioritering av alternativene skal fremgå ▪ Dersom det er alternativer som er vurdert, men ikke omsøkt, må dette fremgå.
Kraftstasjoner	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beliggenhet, maksimal effekt, tilgjengelig effekt under høylast, midlere årlig produksjon. ▪ Antall generatorer, hver med ytelse (MVA) og spenning (kV). ▪ Antall transformatorer, hver med ytelse (MVA) og omsetning (kV).
Transformator- og koplingsanlegg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beliggenhet, transformatorytelse (MVA), omsetningsforhold (kV), antall bryterfelt i koplingsanlegg. ▪ Opplysninger om teknisk og fysisk utførelse. Se vedlegg 3 for hva som skal spesifiseres. ▪ Ved trinnvis utbygging av transformatorstasjoner kan det søkes om konsesjon for den samlede planlagte ytelse i vedkommende stasjon. Tidsplan for utbyggingen må da oppgis. Utvidelser/endringer meldes til NVE.
Anlegg for fasekompensering, likeretteranlegg m.v.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beliggenhet, ytelse (MVA) og spenning (kV).

Veier	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nye veier og oppgradering av eksisterende veier i forbindelse med bygging- og drift av anlegget må beskrives i konsesjonssøknaden og fremgå på kart. Veiens lengde og bredde skal fremgå. ▪ Midlertidige, enkle veier trenger likevel ikke beskrives i konsesjonssøknaden, men kan omtales i miljø- transport og anleggsplanen. Dette gjelder veier som: <ul style="list-style-type: none"> ○ Etableres for ett eller noen få års drift, der det må gjøres punktvis inngrep over korte strekninger for å komme forbi mindre vanskeligheter i terrenget, herunder avkjøring for anleggsmaskiner fra en bilvei ○ Medfører bare ubetydelige terrenginngrep i form av fylling eller planering over korte strekninger ○ Ikke fører til mer enn 1 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå. ▪ Sammenhengende planering av vei eller kjøreløype er ikke unntatt selv om skjæring/fylling ikke overstiger grensen på en meter. ▪ Detaljutforming av veier/skjæringer trenger ikke fremgå av konsesjonssøknaden, men må fremlegges i miljø-, transport og anleggsplan (MTA) som følger opp konsesjonsvedtaket. ▪ Hvis behov for veier eller oppgradering av eksisterende veier oppstår i etterkant av konsesjonssøknaden eller etter at konsesjon er gitt, må det søkes NVE om konsesjon. Alternativt kan det søkes kommunen om tillatelse etter annet lovverk.
Masseuttak og massedeponi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beskrives (ca. arealbehov og ca. høyde) og vises på kart. Detaljutforming kan fremgå av MTA. Se vedlegg 3 for ytterligere spesifisering.
Byggverk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nye bygg må beskrives og plasseringen skal fremgå på kart. For nye bygninger skal fasadetegninger vedlegges. Detaljutforming kan fremgå av MTA. Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK 10) skal følges så langt det passer. Se vedlegg 3 for ytterligere spesifisering.
Riggplasser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beskrives og vises på kart

7.4.3 Nødvendig høyspennings apparatanlegg

I konsesjoner for kraftverk og transformatorstasjoner gis det tillatelse til å installere og drive bestemte anleggsdeler og ”nødvendig høyspennings apparatanlegg”. Sistnevnte begrep omfatter bl.a.: samleskinner, interne kabelforbindelser, strøm- og

spenningstransformatorer, transformatorer for stasjonenes egen forsyning (stasjonstransformatorer), magnetiseringstransformatorer, strømaggregater og kondensatorbatterier for fasekompensering tilknyttet fordelingsnett med nominell spenning opp til og med 22 kV mv. Disse komponentene behøver ikke spesifiseres i konsesjonssøknaden. Dersom det er nødvendig å installere ”nødvendig høyspent apparatanlegg” i et eksisterende anlegg som kan ha betydning for allmenne interesser (økt arealbehov, støy, osv.), er dette konsesjonspliktig og må beskrives i en søknad. Mer informasjon om hvilke anlegg som er konsesjonspliktig i transformatorstasjoner fremgår av vedlegg 3.

7.4.4 Alternative løsninger

Fra interesser som forventes å få ulemper av et planlagt tiltak, vil det regelmessig komme krav om utredning av alternative løsninger. For kraftledninger vil behovet for anlegget følge av kraftsystemutredningen, se egen veileder referert i litteraturlisten. En god systemmessig begrunnelse vil dermed kunne forebygge kritikk knyttet til valg av hovedløsning. Ved systemmessig likeverdighet mellom to løsninger bør det vurderes flere omsøkte alternativer.

- Vurderingen bør inneholde beskrivelse av traséalternativer og en systemteknisk sammenligning av alternativer. Den systemtekniske sammenligningen må inkludere endrede kapasitetsbegrensninger, tapsforhold og forventede avbrudd for de ulike løsningene.
- Realistiske alternativer innenfor rammen av en hovedløsning, dvs. utredning av alternative delstrekninger, bør også gjøres. Utbygger må deretter vurdere om en vil begrunne et valg eller søke om flere alternativer, og ev. prioritere mellom disse.

7.4.5 Systemløsning

- Valg av systemløsning må begrunnes. I begrunnelsen må bl.a. følgende inngå: valg av linje- eller kabeltverrsnitt, transformeringpunkter og transformeringskapasitet, valg av luftledning/kabel, utforming av bryteranlegg og valg av spenningsnivå. Alternative systemløsninger som vil ivareta behovet må beskrives.
- Tiltakets innvirkning på forsyningssikkerhet og spenningskvalitet må vurderes. Dette inkluderer tilstøtende nett.
- Hvordan tiltaket vil legge til rette for forventet forbruk og produksjon må vurderes.
- Tiltakets innvirkning på eksisterende og fremtidig nettstruktur må beskrives, herunder sanering av eksisterende anlegg og når det eventuelt kan gjennomføres.
- Andre tiltak i kraftsystemet som kan påvirke tidspunkt og gjennomføring av det omsøkte tiltaket, må beskrives.
- I saker hvor et nytt tiltak forutsetter eller legger til rette for riving av anlegg som tilhører andre konsesjonærer, skal det legges ved signert avtale mellom partene

som inneholder enighet om pris eller prinsipp for prisfastsettelse for anlegget og overtakelsestidspunkt.

Generelt skal Statnetts [veileder om funksjonskrav i kraftsystemet \(FIKS\)](#) følges. Berørte lokale og regionale netteiere i området skal informeres. Det henvises til vedlegg 1 om sensitiv informasjon i kraftforsyningen for beskrivelse av hvilke opplysninger som ikke skal inngå i en konsesjonssøknad, men sendes separat.

7.4.6 Sikkerhet og beredskap

Konsesjonssøknaden må inneholde informasjon om beredskapsmessige forhold som er av betydning for bygging, ombygging, utvidelse og drift av anlegget.

- Det må gjøres en vurdering av risiko for og konsekvenser av naturgitt skade på anlegget. Eksempler på naturgitt skade er skred (snø, kvikkleire, jord, m.m.), trefall, stormflo, flom, uvær, hakkespett o.l.
- Det må gjøres en vurdering av anleggets plassering, planløsning og utforming ut fra påregnelige risikoforhold. Herunder skal også anleggets robusthet vurderes for f.eks. valgt mastetype, konstruksjon og dimensjonering av anlegg og anleggskomponenter. Alternative løsninger skal diskuteres.
- Tilgang til vedkommende anlegg/anleggsdel mht. reparasjoner og feilretting i ekstraordinære situasjoner, f.eks. valg av ledningstraseer og transportmuligheter for tynge reservedelskomponenter og reparasjonsutstyr, må beskrives og vurderes. Herunder må reparasjonstider og behov for reservemateriell og utstyr beskrives.

Opplysninger som etter beredskapsforskriften (bfe.) er underlagt taushetsplikt (jf. bfe § 6-2) skal vedlegges konsesjonssøknaden og merkes ”Underlagt taushetsplikt etter energiloven § 9-3 jf. bfe. § 6-2. Unntatt fra innsyn etter offentleglova § 13”. Dokumenter som inneholder taushetsbelagt informasjon oversendes NVE på papir eller elektronisk som passordbeskyttede dokumenter. Se vedlegg 1 nedenfor for mer informasjon om sensitiv informasjon i kraftforsyningen.

Klassifisering av anlegg:

Se kap. 10 for nye regler for klassifisering av anlegg etter beredskapsforskriften.

7.4.7 Sikkerhet mot flom og skred

- I vurderingen av om anleggene kan være utsatt for flom eller skred, må det vises til eksisterende kartlegging av området (hhv. NVE Atlas og Skrednett.no). Hvis området ikke er kartlagt, skal det utføres en vurdering av eventuell fare for skred og flom, for eksempel med bakgrunn i veiledningen ”[Flaum- og skredfare i arealplanar](#)”, NVE 2/2011.
- For transformator- og koblingsstasjoner med tilhørende bygg og anlegg må det

legges til grunn tilsvarende sikkerhet som gitt i krav i kap. 7 i [forskrift om tekniske krav til byggverk](#) (TEK 10 - Byggeteknisk forskrift) av 26.03.2010 nr. 489.

- I det tilfelle anlegget ligger i flom- eller skredutsatt område må det utføres en kompetent vurdering av fareområde, gjentakelsesfrekvens og aktuelle tiltak. Søker må angi og begrunne sikkerhetsklasse, samt vurdere tiltak, jf. §§ 7-2 og 7-3 i forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK 10). Direktoratet for byggkvalitet har utgitt en [veileder](#) til forskriften. For transformatorstasjoner bør vurderingen av sikkerhetsklasse etter TEK 10 ta utgangspunkt i anleggets klasse etter [beredskapsforskriften](#) § 5-2.

7.4.8 Teknisk/økonomisk vurdering

- Det må gis en beskrivelse og vurdering av kostnadene og gevinstene ved bygging og drift av kraftoverføringsanlegget og vurderte alternative systemløsninger med referanse til 0-alternativet. Gjelder søknaden flere typer anlegg, må kostnadsoverslaget spesifisere de enkelte anleggene, f.eks. for ledningsalternativer, kabelalternativer, transformatorstasjon osv., slik at alternativene kan sammenlignes. Alle kostnader og inntekter for hele levetiden til anlegget må inkluderes.
- Disse faktorene må være med i den teknisk/økonomiske vurderingen:
- Investering-, drift- og vedlikeholdskostnader for alle vurderte alternativer. Investertingskostnadene skal justeres for restlevetid.
- Endring i nettap
- Endring i avbruddskostnader
- Estimat av endrede flaskehalskostnader
- Forskuttering av reinvestering
- Kostnader knyttet til riving av eksisterende ledninger
- Det må gis en kort beskrivelse av hvordan tiltaket vil kunne påvirke nettariffen og hva dette igjen betyr for den totale nettariffen som den vanlige forbruker betaler.
- Dersom vurderingene basert på de ovennevnte kriteriene viser at tiltaket ikke er lønnsomt for kraftsystemet, må behovet for tiltaket begrunnes ut fra andre faktorer.
- Ved søknader om eksternt finansiert kabling av eksisterende luftledning må betalingsvilje fra nyttehaber tilsvarende samtlige merkostnader forbundet med tiltaket dokumenteres. Søker må også estimere reinvesteringskostnad og økonomisk restlevetid for luftledningen. Nåverdien beregnes i henhold til Rundskriv EMP 1/2008.

Det må fremkomme hvor kostnadstallene er hentet fra, hvordan de er beregnet og hva som er lagt til grunn i vurderingene. Kostnadsoverslag kan legges som vedlegg hvis dette ønskes unntatt offentlighet. Søker må i så fall be om at vedlegget unntas offentlighet. Totalkostnader for ulike alternativer og hovedkomponenter (for eksempel skille mellom kraftledning, jordkabel, transformatorstasjon) må fremkomme i den offentlige delen av søknaden.

7.5 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Konsesjonssøknaden skal gjøre rede for miljøvirkninger av tiltaket og for konsekvenser for arealbruk og samfunnsinteresser. [Forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover](#) stiller krav til utredning ved konsesjonssøknad for kraftledninger dersom tiltaket vurderes å kunne gi «vesentlige virkninger» i henhold til forskriftens vedlegg III. Krav til innhold i søknad, som er gitt i dette kapitlet, dekker dokumentasjonskravet for NVEs vurdering av eventuelle vesentlige virkninger etter forskriftens § 3. Omtalen av det enkelte tema i søknaden må tilpasses den aktuelle saken basert på tiltakets størrelse og lokalisering, hvilke miljøverdier som vil påvirkes, omfang av virkninger mv.

For anlegg som omfattes av § 2 i forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover (krav til melding), vil det gis spesifikke utredningskrav i utredningsprogrammet og for slike saker vil konsekvensutredningen dekke dette kapitlet. Et sammendrag av de viktigste virkningene anlegget kan få for miljø, naturressurser og samfunn skal likevel fremkomme i søknaden etter energiloven, med henvisning til konsekvensutredningen for utfyllende informasjon.

Tema:	Beskrivelse av:
Arealbruk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arealbehovet skal spesifiseres for de ulike delene av anlegget, f.eks. ledninger, trafo, veier osv. ▪ Fordeling på arealtyper som båndlegges. Herunder jord- og skogbruksareal. ▪ Omtale av areal som kreves for eventuelle utvidelser, rydde- og byggeforbudsbelter m.v. ▪ Forholdet til andre offentlige og privat planer og ev. krav til endring av gjeldende planer etter plan- og bygningsloven.
Bebyggelse og bomiljø	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visuelle virkninger for bebyggelse. Sees i sammenheng med punkt om landskap. ▪ Anleggets avstand til eksisterende og planlagt bebyggelse. ▪ Kartlegge bygg som kan bli eksponert for felt over 0,4 mikrotessa. ▪ Diskutere konsekvenser og mulige avbøtende tiltak.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oppsummering av oppdatert kunnskap om mulige helseeffekter av elektromagnetiske felt. ▪ Støy
Infrastruktur og bianlegg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Virkninger for/av annen eksisterende og planlagt infrastruktur (veier, jernbane, telenett, vann- og avløpsnett) ▪ Virkninger for skipsfart ▪ Virkninger for andre ev. bianlegg, som f.eks. bygninger, kaier, osv.
Friluftsliv og rekreasjon	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visuelle virkninger for friluftsliv og rekreasjon ▪ Virkninger for områder av vesentlig betydning for rekreasjon og friluftsliv, f.eks. turstier, skiløyper, utsiktspunkt. Sees i sammenheng med punkt om landskap.
Landskap og kulturminner	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visuelle virkninger for landskap, kulturminner og kulturmiljøer og eventuelle inngrep/direkte påvirkninger. ▪ Landskapsmessig tilpasning. Nødvendige visualiseringer, tegninger og kartgrunnlag vedlegges.
Naturmangfold	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arter og naturtyper som berøres må fremgå, konsekvenser for rødlistearter, ansvarsarter, prioriterte arter og utvalgte eller truede naturtyper ▪ Konsekvenser for områder med stort biologisk mangfold og/eller med særlig viktig økologisk funksjon. ▪ Konsekvenser for særlig verdifulle naturområder, herunder verdifulle naturtyper. ▪ Andre konsekvenser for plante- og dyrelivet, f.eks. hjortedyr, skogsfugl osv.. ▪ Konsekvenser for områder som er vernet, midlertidig vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven eller markaloven, samt ev. behov for søknad om dispensasjon fra vernebestemmelser. ▪ Konsekvenser for vernede vassdrag og eventuelle virkninger for laksebestander i nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder. ▪ Påvirkning av sammenhengende naturområder med urørt preg ▪ Kunnskap om naturmangfold skal i hovedsak bygges på eksisterende dokumentasjon. Se vedlegg 2 for tips til hvor man kan finne informasjon.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det må fremgå hvor kunnskapen om naturmangfold er hentet fra. ▪ Kart som viser registrert naturmangfold skal vedlegges, unntatt offentlighet.
Andre naturressurser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vesentlige endringer i ressursgrunnlag eller driftsforhold for driftsenheter innen jordbruk, skogbruk eller reindrift eller for annen samisk utmarksnæring. ▪ Ev. påvirkning av andre typer naturressurser.
Samfunnsinteresser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tiltakets sysselsettingseffekter. ▪ Antatt behov for varer og tjenester lokalt/regionalt både i anleggs- og driftsfasen. ▪ Ev. inntekter til lokalsamfunnet som følge av skatteregimet
Luftfart og kommunikasjonssystemer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Påvirkning på omkringliggende radaranlegg, navigasjonsanlegg og kommunikasjonsanlegg for luftfarten. ▪ Påvirkning på omkringliggende flyplasser og vurdering av om tiltaket utgjør evt. andre hindringer for luftfarten. ▪ Virkninger for andre kommunikasjonssystemer
Forurensning, klima og miljømessig sårbarhet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risiko for utslipp og forurensning av luft, vann eller grunn/sedimenter, som f.eks. avrenning fra kreosotstolper og oljegruber i transformatorstasjoner eller spredning ved tiltak i forurenset grunn/sediment, skal vurderes. ▪ Ev. tiltak for å forhindre forurensning til bl.a. drikkevannskilder og vassdrag skal beskrives. ▪ Vesentlig økning eller reduksjon i utslipp av klimagasser ▪ Håndtering av avfall, dersom tiltaket vil generere store mengder avfall ▪ Ev. konsekvenser for miljømessig sårbarhet eller naturens tålegrense i områder hvor det er fastsatt grenseverdier

Opplysninger om temaer innenfor miljø og naturressurser kan i stor grad baseres på eksisterende informasjon. Slik informasjon finnes for eksempel hos kommunene, Fylkesmannens miljøvernnavdeling, fylkeskommunens kulturminneforvaltning, Samisk kulturminneråd og Direktoratet for naturforvaltning sine naturdatabaser.

7.6 Avbøtende tiltak

- Tiltak som kan redusere ev. negative virkninger i anleggs- og driftsfasen, må vurderes for alle relevante tema.

- Det skal pekes på områder/strekninger der avbøtende tiltak vil ha store positive virkninger.

Eksempler på avbøtende tiltak kan være:

- For kraftledninger: tidspunkt for anleggsarbeid, traséjusteringer, bevisst valg av maste- og linetyper, materialvalg- og fargebruk, tiltak for fugl, skånsom trasérydding, vegetasjonsskjermer, revegetering m.m. Ulike mastetyper skal vurderes og beskrives med tanke på landskapet de planlegges gjennom. NVE har gitt ut flere publikasjoner knyttet til ulike avbøtende tiltak; [Brosjyre om fugl og kraftledninger 2011](#), [Landskapstilpasset mastedesign 9/2009](#) og [Kamuflering av kraftledninger 4/2008](#).
- For kraftverk og transformatorstasjoner: kritisk vurdering av plassering/tomt, bevisst valg av utforming, material- og fargebruk, og tiltak for å gjøre anleggene mer kompakte. NVE har gitt ut en rapport om [visuelle virkninger av transformatorstasjoner](#), hvor det finnes eksempler og tips. For særlige viktige komponenter i kraftsystemet, skal det vurderes hvorvidt årsaks- eller konsekvensreducerende tiltak er nødvendige for å redusere sårbarhet mot f.eks. naturgitt skade.

7.7 Offentlige og private tiltak

- Det må gis en oversikt over offentlige og private tiltak som er nødvendige for at prosjektet kan gjennomføres, f.eks. utbygging av veier, vannforsyning mv.

7.8 Innvirkning på private interesser

- Det må redegjøres for erstatningsprinsipper og fremgangsmåte knyttet til mastefester og klausulert areal for ulike markslagstyper.
- Det må klart framgå av søknaden hvor langt man er kommet i forsøket på å komme frem til frivillige avtaler med grunneiere/rettighetshaverne. I deler av landet hvor det er reindrift, skal vedkommende reinbeitedistrikter behandles på lik linje med andre rettighetshavere.
- For at NVE eventuelt skal kunne unnlate høring av søknaden, jf. energiloven § 2-1, må bekreftelse på at avtaler er kommet i stand sendes inn før søknaden kan sluttbehandles. Dette kan være aktuelt i mindre saker, som f.eks. utvidelser/ombygginger osv. av eksisterende anlegg.
- I saker hvor det er tvil om minnelig avtale om avståelse av grunn og rettigheter kan oppnås med alle grunneiere, bør det søkes om ekspropriasjonstillatelse samtidig som det søkes om konsesjon. Se informasjon om hva ekspropriasjonssøknader skal inneholde i kap. 8.

Private interesser knyttet til jord- og skogbruk og annen arealutnytting forutsettes omtalt under punktet arealbruk ovenfor.

7.9 Kart

Kart må vedlegges konsesjonssøknaden, herunder et oversiktskart som viser hele anlegget og eventuelle detaljkart dersom dette er hensiktsmessig. Det må fremgå hvilke alternativer som er omsøkt og hvilke som ev. kun er vurdert, samt søkers prioritering av alternativer.

Utover dette stiller NVE følgende krav til kart:

- Kartene skal ha god bakgrunn, som Kartverket N50 eller lignende. Aktuelle stedsnavn må fremkomme på kartet.
- Kartene skal ha hensiktsmessig målestokk, og klart vise det omsøkte anleggets beliggenhet, samt eventuelle alternative beliggenheter (traseer). Kartene skal være i farger, og ha nord-pil, tegnforklaring, målestokklinjal og dato.

Søker skal oversende shape-filer med kraftledningene inntegnet der dette foreligger. Foretrukket koordinatsystem er WGS 1984 UTM Zone 33N. Filene skal inneholde informasjon om koordinatsystem, hvis dette er tilgjengelig. Filene sendes elektronisk eller vedlagt på CD, minnepinne eller lignende.

7.10 Vedlegg til søknaden

Type vedlegg:	Merknad:
Eventuell KU	<ul style="list-style-type: none">▪ Det skal utarbeides et ikke-teknisk sammendrag/brosjyre av konsekvensutredningen, beregnet for offentlig distribusjon▪ En sammenfatning av gjennomførte konsekvensutredninger (fagrapporter).
Kart	<ul style="list-style-type: none">▪ Se kap.7.9
Visualiseringer og tegninger	<ul style="list-style-type: none">▪ For kraftledninger må visualisering av anlegget vurderes i områder med bebyggelse og/eller kryssing av større landskapsrom.▪ Flyfotografier eller oversiktsbilder tatt i terrenget kan ev. vedlegges.▪ Tegninger av anleggets ytre utforming og terrengmessige plassering.▪ For bygninger tilknyttet transformatorstasjoner m.v. må det vedlegges fasadetegninger/illustrasjoner og situasjonsplan som viser plassering av anlegg, inkl. omsøkte planlegg. Mål og dimensjoner må fremgå.▪ For kraftledninger vedlegges masteskisse av bæremast, forankringsmast, vinkelmast og kabelmast. Høyde og bredde på mastene oppgis i tillegg til byggeforbudsbeltet. I tillegg vedlegges

	et bilde/skisse av bæremasten.
Enlinjeskjema	<ul style="list-style-type: none"> For kraftverk, transformatorstasjoner og koplingsanlegg mv. vedlegges enlinjeskjema. Dette må legges ved som et separat vedlegg som skal merkes unntatt offentlighet.
Lastflytberegninger	<ul style="list-style-type: none"> For kraftverk, transformatorstasjoner og koplingsanlegg mv vedlegges enlinjeskjema hvor lastflytberegninger med og uten de omsøkte anlegg angis. Dette skal legges ved som et separat vedlegg som skal merkes unntatt offentlighet.
Innhentede uttalelser	<ul style="list-style-type: none"> Ev. uttalelser fra tekniske etater/selskaper. Ev. uttalelser fra kulturminnemyndighetene.
Kostnadsestimater og produksjonsberegninger	<ul style="list-style-type: none"> Disse vedlegges dersom informasjonen ikke allerede er innarbeidet i søknaden. For store prosjekter må kostnadsestimater inndelt i oversiktelige grupper av komponenter og anleggsdeler oversendes. Vedlegget kan merkes unntatt offentlighet hvis ønskelig.
Grunneierliste	<ul style="list-style-type: none"> Se kap. 11.
Klassifiseringsskjema	<ul style="list-style-type: none"> Skjema om klassifisering av anlegg etter beredskapsforskriften

8 Innhold i søknad om ekspropriasjon

Kravene til opplysninger i ekspropriasjonssøknader er langt på vei sammenfallende med krav til konsesjonssøknader, og søknadene bør derfor samordnes. I tilfeller der det søkes samtidig om konsesjon og ekspropriasjon trenger man ikke gi samme informasjon flere ganger.

En søknad om samtykke til ekspropriasjon etter oreigningslova § 11 skal innholde følgende:

Tema:	Beskrivelse av:
Info om søker	<ul style="list-style-type: none"> Søkers navn, forretningsadresse og organisasjonsnummer
Beskrivelse av hva tiltaket går ut på	<ul style="list-style-type: none"> Teknisk beskrivelse Ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett. Ved ekspropriasjon av bruksrett må det spesifiseres om det er snakk om å overta, stifte eller gjøre endringer.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arealbehov ▪ Miljøpåvirkning på omgivelsene
Angivelse av hjemmel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Angivelse av type anlegg som gjør det nødvendig å søke ekspropriasjon. Det må presiseres hvilket alternativ i oreigningslova § 2 som søkes anvendt. For kraftledninger er det § 2 nr. 19 som er aktuell.
Beskrivelse av tiltakets fordeler og ulemper	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beskrivelse av formålet med tiltaket ▪ Angivelse av om tiltaket vil medføre skader eller ulemper for andre ▪ Begrunnelse for hvorfor tiltaket er til nytte, også sett opp mot eventuelle skader/ulemper
Beskrivelse av hvem som berøres av ekspropriasjonen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det må så langt det lar seg gjøre utarbeides en liste over berørte grunneiere og rettighetshavere. Hvis det omsøkes flere alternativer, skal det fremkomme hvem som berøres av de ulike alternativene.
Berørte arealer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Berørte arealer må beskrives. Størrelse, areal typer og bruk skal fremgå. ▪ Tiltaket må vises på kart i egnet målestokk som vedlegges søknaden.
Veier og andre arealinngrep	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veier og andre arealinngrep må beskrives og vises på kart i søknaden. Det må klart fremgå hvorvidt det søkes om rett til bruk av eksisterende veier eller rett til bygging av nye veier, og om arealbruken er midlertidig eller permanent.
Vurdering av alternativer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I kombinerte konsesjons- og ekspropriasjonssøknader må alternativene som omsøkes beskrives med henvisning til foreliggende konsesjonssøknad og ev. konsekvensutredning. Søkers prioritering av alternativene må fremgå.

9 Innhold i søknad om forhåndstiltredelse

Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt. NVE kan gi samtykke til at ekspropriasjonsinngrepet blir satt i verk før det foreligger rettskraftig skjønn jf. § 25 i oreigningslova. Innholdet i en søknad om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25 avhenger av om søknaden sendes *samtidig med ekspropriasjonssøknad* eller om søknaden sendes *etter at vedtak* om samtykke til ekspropriasjon er fattet.

Tidspunkt for søknad:	Beskrivelse av:
Søknad samtidig med ekspropriasjonssøknad	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Begrunnelse for hvorfor tiltaket bør settes i verk før skjønn er gjennomført ▪ Angivelse av hjemmel
Søknad etter at det er gitt samtykke til ekspropriasjon	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Henvising til søknad om ekspropriasjon ▪ Angivelse av hjemmel ▪ Opplysning om skjønn er begjært ▪ Begrunnelse for at det foreligger et særlig tilfelle og at det vil medføre urimelig forsinkelse å vente til skjønn er begjært

10 Klassifisering av anlegg etter beredskapsforskriften

Viktige anlegg vil bli klassifisert etter forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften). Anleggets forventede klasse framgår av § 5-2. Eksisterende og/eller fremtidig sikkerhetsklasse skal ikke oppgis i konsesjonssøknaden. Konsesjonssøker må fylle ut skjemaet [”Melding om sikring av konsesjonspliktige anlegg”](#) og sende NVE dette samtidig med konsesjonssøknaden. Før 2013 ble alle anlegg klassifisert gjennom enkeltvedtak. Heretter vil NVE fatte enkeltvedtak (etter § 5-7) for de anleggene hvor kriteriene som er angitt i § 5-2 ikke gir et hensiktsmessig beskyttelsesnivå. Dersom tiltakshaver ønsker et vedtak etter § 5-7, må begrunnelse og relevante vurderinger vedlegges konsesjonssøknaden, i vedlegg som skal være unntatt offentlighet. NVE kan uavhengig av tiltakshavers vurdering fastsette en annen klasse enn det som framgår av § 5-2. Et enkeltvedtak om annen klasse enn det som framgår av § 5-2 vil normalt foreligge samtidig med konsesjonsvedtaket.

På grunnlag av anleggets forventede klasse skal konsesjonær gjennomføre egen risiko- og sårbarhetsanalyse samt planlegge og deretter utføre anlegget med sikringsnivå og tiltak som angitt beredskapsforskriften. I analysen skal søker vurdere nærmere hvilke sikringstiltak eller kompensierende tiltak/ -planer som må gjennomføres. Formålet med sikringstiltakene er å forebygge og forhindre slik skade, tilpasset anleggets klasse.

11 Orientering av grunneiere/rettighetshavere

Grunneiere og rettighetshavere som blir berørt av et tiltak, et ekspropriasjonsinngrep eller en forhåndstiltredelse skal få orientering om tiltaket og anledning til å uttale seg, jf. energiloven § 2-1 og oreigningslova §§ 12 og 25.

NVE utarbeider et orienteringsbrev til berørte grunneiere og rettighetshavere der det orienteres om konsesjons- og ekspropriasjonssøknaden og en eventuell søknad om forhåndstiltredelse. Distribusjonen av orienteringsbrevet ber NVE konsesjonssøker om å stå for. Dette innebærer at tiltakshaver vil motta et ferdig orienteringsbrev som skal sendes til berørte grunneiere og rettighetshavere. Orienteringen kan foregå på to måter: enten sendes søknaden(e) til uttalelse sammen med orienteringsbrevet alternativt sendes kun orienteringsbrevet.

12 Praktiske forhold

Konsesjonssøknader om kraftoverføringsanlegg sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo

Det skal i tillegg til papirversjon sendes en digital versjon av søknaden til nve@nve.no.

Det anbefales at filene som sendes inn er mindre enn 15 MB, og store filvedlegg bør deles der dette er hensiktsmessig. Kontakt NVE for opplysning om praktiske forhold vedrørende innsending av søknad, herunder behov for antall trykte eksemplarer.

NVE foretar elektronisk høring av meldinger og søknader ved å gjøre søknaden med eventuelle tillegg, tilgjengelig på internett. Det sendes ut et brev til alle aktuelle høringsinstanser om at søknaden er på høring, og det settes en frist for å uttale seg til NVE.

Når det planlagte tiltak forventes å ha små konsekvenser for omgivelsene, kan NVE bestemme at høring mv. er unødvendig, jf. energiloven § 2-1 der det framgår at utleggelse, kunngjøring og høring kan unnlates "når det finnes ubetenkelig". Søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse skal alltid sendes på høring til berørte parter, jf. oreigningslova §§ 12 og 25.

NVE sender vanligvis søknader og meldinger på høring. Fylkesmannen, fylkeskommuner og kommuner er alltid høringsparter. Avhengig av anleggets art, får i tillegg aktuelle frivillige organisasjoner, foreninger, berørte kraftselskaper eller andre som representerer grupper som har interesse i saken, orientering om søknaden tilsendt.

Energilovens bestemmelser omfatter iverksettelse av anleggene i sin helhet, jf. § 1-3. Dette innebærer at heller ikke de bygningsmessige arbeider på anleggene kan påbegynnes før tillatelse er gitt. Da konsesjonsbehandlingen ofte vil være tidkrevende, bør søknader sendes inn i god tid før anlegget planlegges påbegynt. Eksempelvis bør det for større kraftledningsprosjekter (kun søknad) regnes med minst ca. ett års behandlingstid. Hvis det stilles krav om melding og konsekvensutredningen (se egen veileder), vil behandlingstiden kunne være to til tre år.

NVEs avgjørelse kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretning er kommet fram til parten, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE. En ev. klage medfører ytterligere saksbehandlingstid.

13 Litteraturliste

Lover og forskrifter

- [Forskrift om beredskap i kraftforsyningen](#) av 07.12.2012
- [Forskrift om tekniske krav til byggverk](#) av 26.03.2010. (Byggteknisk forskrift, TEK 10)
- [Forskrift om energiutredninger](#) av 07.12.2012
- [Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover](#) av 19.12.2014
- [Forskrift om merking av luftfartshinder](#) av 03.12.2002
- [Forskrift om elektriske forsyningsanlegg](#) av 20.12.2005 (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er ansvarlig myndighet).
- [Forskrift om krav til kompetanse mv. hos anleggs- og områdekonsesjonærer](#) av 10.03.2011
- [Energiloven](#) av 01.01.1991
- [Energilovforskriften](#) av 01.01.1991
- [Plan- og bygningsloven](#) av 27.06.2008
- [Oreigningslova](#) av 23.10.1959

- [Kulturminneloven](#) av 09.06.1979

- **Veiledere og rapporter**
- [Arealplanlegging i tilknytning til vassdrag og energianlegg](#). NVE veileder 3/99 av Skauge.
- [Brosjyre om fugl og kraftledninger 2011](#), NVE
- [Elektriske anlegg og kraftledninger – Tamaveiledning](#), Statens Byggtekniske etat
- [Elektromagnetiske felt og helse](#), Statens Strålevern
- [Konsekvensutredninger – anerkjent metodikk og databaser for innlegging av data](#), KMD og KLD
- [Vurdering av vesentlige virkninger etter vedlegg III i forskrift om konsekvensutredninger](#), KMD og KLD
- Estetikk, landskap og kraftledninger. Kraft og miljø nr. 22, nov. 1996 av Berg
- Estetiske hensyn ved valg av kraftledningsmaster NVE rapport 16/98 av Widenoja og Hemstad
- [Etablering av energianlegg og forholdet til plan- og bygningsloven](#), NVE
- [Fugler og kraftledninger – metoder for å redusere risikoen for kollisjoner og elektrokusjon](#). NOF rapport 2/2004.
- [Hensynet til kulturminner og kulturmiljø ved etablering av energi- og vassdragsanlegg](#). NVE veileder 2/04.
- [Informasjon om kraftsystemutredninger og utredningsansvarlige selskaper](#)
- [Kabel som alternativ til luftledning](#), KTE-notat 42/03 og 23/04.
- [Kamouflasjetiltak på kraftledninger](#), NVE rapport 4/08
- [Konsesjonshandsaming av vasskraftsaker](#), NVE veileder nr. 3/2010.
- Kraftledninger og fugl. Rapport 1995 av Bevanger.
- [Meld. St. 14 \(2011-2012\) Vi bygger Norge – om utbygging av strømmettet](#), OED
- [Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg](#). NVE veileder 2/05.
- [Rettleiar for utarbeiding av miljø-, transport- og anleggsplan \(MTA\) for anlegg med konsesjon etter energilova](#), NVE-retteiar 06/2011
- [Statnetts veiledere for systemansvarsforskriften](#)
- [Temaveileder: Energiltak og plan- og bygningsloven](#), Klima- og miljødepartementet
- [Veiledning til forskrift om beredskap i kraftforsyningen](#), NVE

- [Veiledning til forskrift om saksbehandling og kontroll av byggesaker](#), Statens byggtekniske etat.
- [Veiledning om tekniske krav til byggverk](#), Direktoratet for byggekvalitet
- [Veileder for søknader om omorganisering og fornyelse av konsesjoner](#), NVE
- [Veileder for utforming av konseptvalgutredninger og ekstern kvalitetsikring av store kraftledningssaker](#), OED
- [Veileder for utforming av melding om bygging av kraftoverføringsanlegg](#), NVE
- [Veileder for kraftsystemutredninger](#), NVE
- [Veileder om funksjonskrav i kraftsystemet\(FIKS\)](#), Statnett
- [Visuelle virkninger av transformatorstasjoner](#), NVE rapport 63/2012

Vedlegg 1:

Sensitiv informasjon i kraftforsyningen

I konsesjonsbehandlingen av kraftoverføringsanlegg vil hensynet til en god og utfyllende begrunnelse for og beskrivelse av et tiltak kunne stå i motsetning til behovet for skjerming av sensitiv informasjon om kraftforsyningen. NVE ønsker å tilrettelegge for en bredere offentlig debatt rundt konsesjonssøknader, og har vedtatt nye regler, gjeldende fra 01.01.2013, for hva som er å regne for sensitiv informasjon.

Energiloven § 9-3 fastslår: *”Enhver plikter å hindre at andre enn rettmessige brukere får adgang eller kjennskap til sensitiv informasjon om kraftforsyningen.”* Kraftsensitiv informasjon defineres i forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen (beredskapsforskriften) § 6-2. Dette er *spesifikk og inngående opplysninger om kraftforsyningen som kan brukes til å skade anlegg eller påvirke funksjoner som har betydning for energiforsyningen, herunder:*

- a. Alle system som ivaretar viktige driftskontrollfunksjoner, herunder også nødvendig hjelpeutstyr som samband.*
- b. Detaljert informasjon om energisystemet, herunder enlinjeskjema, med unntak av enlinjeskjema for mindre viktige produksjonsanlegg.*
- c. Detaljert informasjon om klassifiserte transformatorstasjoner med tilhørende koblingsanlegg, herunder anleggets oppbygning og drift.*
- d. Oversikt over fordelingsnett til samfunnskritiske funksjoner.*
- e. Nøyaktig kartfesting av jordkabler.*
- f. Forebyggende sikkerhetstiltak mot bevisst skadeverk.*
- g. Lokalisering av reserve driftssentraler og andre særskilte beredskapsanlegg for ledelse og drift.*
- h. Detaljerte analyser av sårbarhet som kan brukes til bevisst skadeverk.*
- i. Beredskapsplaner for å håndtere bevisst skadeverk.*
- j. Samlet oversikt over reservemateriell, reserveløsninger eller reparasjonsberedskap av betydning for håndtering av bevisst skadeverk.*

Ovennevnte forbud gjelder både eksisterende og planlagte anlegg, men for konsesjonssøkte anlegg kan det i større grad gis detaljerte opplysninger om tekniske egenskaper i søknaden. Det er tillatt å publisere konsesjonssøknaden på internett.

Detaljeringsgraden i opplysninger om kraftsystemet bør tilpasses hvor opplysningene skal framstilles. Konsesjonssøknaden kan for eksempel omtale et problem i eksisterende nett, uten å avsløre alle detaljer om hvor elementene er lokalisert og hvor svakhetene finnes. På høringmøter og lignende kan en muntlig framstilling gå lenger i å beskrive problemet mer nøyaktig.

Eksempler på hva som kan/ikke kan presenteres i en konsesjonssøknad:

- For det planlagte/omsøkte anlegget skal tekniske spesifikasjoner oppgis i tråd med veilederens krav til beskrivelse av anlegget.
- Unngå svært detaljerte opplysninger som enlinjeskjemaer og installert ytelse på transformatorstasjoner i eksisterende nett, i den grad enkeltopplysninger om slike forhold ikke er avgjørende for å begrunne eller beskrive et nytt tiltak for allmennheten. For å kunne gi en god nok beskrivelse av ledningen, er det for eksempel nødvendig å skrive at en planlagt kraftledning vil gå mellom to navngitte eksisterende transformatorstasjoner. Det samme gjelder ved installasjon av en ny transformator i eksisterende transformatorstasjon.
- Funksjon, viktighet og konsekvenser ved utfall av eksisterende anlegg bør i størst mulig grad unntas offentlighet, der slike forhold ikke er avgjørende for å begrunne eller beskrive et nytt tiltak for allmennheten. En generell beskrivelse av svakheter i eksisterende nett, som for eksempel at eksisterende anlegg nærmer seg teknisk levealder, at eksisterende overføringskapasitet ikke møter framtidige behov eller krav til redundans, at det i gitte driftssituasjoner oppstår problemer eller lignende, må imidlertid fremgå av søknaden.
- Spesielt viktig er det å unngå oversikter med detaljert informasjon over eksisterende anlegg som gjør informasjon lett å sammenstille til et fullstendig bilde av kraftsystemet i en region.

Kravene til skjerming av sensitiv informasjon gjelder også ved framstilling av eksisterende anlegg på kart i forbindelse med konsesjonssøknader. Følgende gjelder for utforming av kart:

- Oversikter over sentral og regionalnett med påtegnet spenningsnivå er ikke lenger å anse som sensitivt.
- Nøyaktig kartfesting av jordkabler skal unntas offentlighet og vises med enhetlige symbol.
- Eksisterende transformatorstasjoner, strømretter- og koblingsanlegg, driftssentraler mv. angis med nøytralt symbol.
- Eksisterende kraftstasjoner vises med kartseriens enhetlige symbol.

Beredskapsforskriften må leses som en helhet og bestemmelsene om informasjonssikkerhet må sees i *sammenheng med forskriftens kapittel 5 om fysisk sikring og sikringstiltak*.

Informasjon som skal skjermes, men som er relevant for NVEs konsesjonsbehandling, legges ved søknaden som separate vedlegg og merkes "unntatt offentlighet". Dokumenter som inneholder kraftsensitiv informasjon skal passordbeskyttes ved elektronisk oversendelse, jf bfe § 6-3.

Vedlegg 2:

Oversikt over de viktigste kildene for å finne informasjon om naturmangfold

Tema	Kilde	Kommentar
Minimumskrav i mindre saker		
Databaser	Naturbase, www.naturbase.no Artskart, http://artskart.artsdatabanken.no/default.aspx	Hovedkilder, men kan ha vesentlige mangler.
Data unntatt offentlighet	Er data unntatt offentlighet fra naturbase med i kunnskapsgrunnlaget? Er data unntatt offentlighet fra Artskart med i kunnskapsgrunnlaget?	Vær klar over at arter unntatt offentlighet ikke synes i innsynsløsninger på internett. Man må be om slike data direkte fra Fylkesmannen eller DN (Naturbase) og Artsdatabanken (Artskart).
Spesielle forhold	Rødliste for arter 2010 Rødliste for naturtyper 2011 Forskrift om utvalgte naturtyper Forskrift om prioriterte arter Forskrift om fredning av truede arter Bernkonvensjonen vedlegg I ¹ og II ² Bonkonvensjonen er i hovedsak dekket gjennom de norske handlingsplanene for arter.	Sjekk ansvarsarter, rødlistede arter, prioriterte arter, utvalgte naturtyper, fredning av truede arter og rødlistede naturtyper og internasjonalt fredete arter?
Andre forhold som bør være sjekket i saker der det passer		
Andre databaser og kilder	Miljøregistreing i skog – MiS	

¹ Bernkonvensjonen Vedlegg I krever totalfredning av planter oppgitt i listen

² Bernkonvensjonen Vedlegg II krever totalfredning av dyrearter oppgitt i listen

	<p>Miljøstatus</p> <p>Rovbase</p> <p>Lakseregisteret</p> <p>Artsobservasjoner</p> <p>Lokalitetsdatabase for skogområder (borchbio.no/narin)</p> <p>Vann-nett og Vannmiljø</p>	
Rapporter	<p>Er sist oppdaterte kunnskap/rapporter benyttet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om forekomster og kartlegginger? - om virkninger av tiltak? 	
Lokal kunnskap og erfaring gjennom bruk	<p>Lokale ressurspersoner</p> <p>Lokale organisasjoner</p> <p>SNO (Statens naturoppsyn)</p>	
Kvalitetssjekk av datagrunnlag	<p>Kommune og fylkesmann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foreligger det data hos disse som ikke er lagt inn i naturbase og artskart? - Er det kjentmenn eller lokale ressurspersoner som har kunnskap om naturmiljøet i det aktuelle området. 	

Vedlegg 3:

Konsesjonspliktige anlegg for transformatorstasjoner

Nedenfor følger en liste over anlegg som er konsesjonspliktige etter energiloven § 3-1. Alle endringer av anlegg som er spesifisert i gjeldende konsesjon er konsesjonspliktig. Konsesjonsplikt utløses også dersom endringer for anlegg som ikke er spesifisert i konsesjonen, vil kunne medføre negative virkninger for allmenne interesser, som f.eks. endret/økt arealbruk, visuell påvirkning, økt støy eller høye kostnader. Alle tiltak som krever ny arealbruk er konsesjonspliktig. Anleggene skal beskrives og vises på kart/situasjonsplan i konsesjonssøknaden.

Anlegg som skal beskrives i en søknad

Transformatorer

Transformatorenes ytelse og omsetning skal spesifiseres. Transformatorstasjonens beliggenhet skal kartfestes, og plassering av anleggene i stasjonen skal angis i en situasjonsplan.

Bryterfelt og samleskinner

Antall og type bryterfelt (både innendørs og utendørs) med nominell spenning spesifiseres, samt enkel/dobbel samleskinne. Det skal fremgå om anlegget er luftisolert eller GIS-anlegg. Plassering av anlegg skal fremgå av kart vedlagt konsesjonsdokumentet. Endringer utover det som er spesifisert i konsesjonssøknaden vil utløse krav om egen, ny konsesjon.

Reaktorer/SVC-anlegg/kondensatorbatterier/fasekompensator

Ytelse og spenning skal beskrives. Anleggets beliggenhet skal kartfestes, og plassering av anleggene i stasjonen skal angis i en situasjonsplan. Mål og dimensjoner må fremgå.

Spoler

Antall spoler, spenning og ytelse skal beskrives. I transformatorstasjoner hvor det allerede finnes spoler vil det ikke være konsesjonspliktig å skifte ut spolene med nye spoler med andre ytelser. Dette gjelder i de tilfellene der spoler ikke er nevnt i eksisterende konsesjon og i de tilfellene der spoler er nevnt uten nærmere spesifisering av ytelse.

Bygninger

Antall etasjer og maksimal størrelse i kvadratmeter skal oppgis. Kart som viser plassering og fasadetegning skal vedlegges søknaden. Materialbruk og farger skal beskrives. Søker skal følge beredskapsforskriftens (forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen av 07.12.2012 nr. 1157) krav til sikring og så langt det passer følge TEK 10 (byggeteknisk forskrift av 26. mars 2010 nr 489).

Veier

Trasé for nye veier til transformatorstasjonen og eventuelle omlegginger til stasjonsområdet til transformatorstasjon skal vises på kart. Veilengde og bredde skal spesifiseres.

Endring av en konsesjonsgitt vei er konsesjonspliktig dersom endringen er å anse som vesentlig. Dette må vurderes fra sak til sak, og er bl.a. avhengig av om vegen går i utmark/innmark eller bynære strøk. Dersom endringen vurderes som vesentlig må det søkes om ny konsesjon.

Midlertidige, enkle veier trenger likevel ikke beskrives i konsesjonssøknaden, men kan omtales i miljø- transport og anleggsplanen. Dette gjelder veier som:

- Etableres for ett eller noen få års drift, der det må gjøres punktvis inngrep over korte strekninger for å komme forbi mindre vanskeligheter i terrenget, herunder avkjøring for anleggsmaskiner fra en bilvei
- Medfører bare ubetydelige terrenginngrep i form av fylling eller planering over korte strekninger
- Ikke fører til mer enn 1 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå.
- Sammenhengende planering av vei eller kjøreløype er ikke unntatt selv om skjæring/fylling ikke overstiger grensen på en meter.
- Detaljutforming av veier/skjæringer trenger ikke fremgå av konsesjonssøknaden, men må fremlegges i miljø,- transport og anleggsplan (MTA) som følger opp konsesjonsvedtaket.

Tiltakshaver anmodes om å planlegge og omsøke veier samtidig som konsesjonssøknad for de elektriske anleggene.

Hvis behov for veier eller oppgradering av eksisterende veier oppstår i etterkant av konsesjonssøknaden eller etter at konsesjon er gitt, må det søkes NVE om konsesjon. Alternativt kan det søkes kommunen om tillatelse etter annet lovverk.

Veier som må opprustes skal vises på kart i konsesjonssøknaden.

Anlegg som ikke er søknadspliktige

Alle anleggskonsesjoner har et samlepunkt som kalles ”nødvendig høyspennings apparatanlegg”. Anlegg som faller inn under dette punktet kan bygges uten egen, ny konsesjon. Følgende anlegg inngår i ”nødvendig høyspennings apparatanlegg” og skal ikke spesifiseres i anleggskonsesjonen:

- Interne kabelforbindelser
- Strøm- og spenningstransformatorer
- Strømaggregater
- Transformatorer for stasjonenes egen forsyning (stasjonstransformatorer)
- Magnetiseringstransformatorer
- Kondensatorbatterier for fasekompensering tilknyttet fordelingsnett med nominell spenning opp til og med 22 kV.
- Overspenningsavleder
- Jordkniv

Disse komponentene behøver ikke spesifiseres i konsesjonssøknaden. Dersom det er nødvendig å installere ”nødvendig høyspent apparatanlegg” i et eksisterende anlegg som kan innebære negative virkninger for eksempel i form av økt støy, økt arealbehov osv., er dette konsesjonspliktig og skal beskrives i en søknad. Dersom nettselskapet er i tvil om tiltaket kan innebære slike negative virkninger for allmenne interesser skal NVE kontaktes. Ombygginger som medfører utvidelse av eksisterende stasjonsområde er alltid konsesjonspliktig.